

רע"פ 6210/18 - אוסמה אבו גאנם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 6210/18 - א'

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אוסמה אבו גאנם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' הנשיא א' טל והשופטות ד' מרשק מרום ונ' בכור) בעפ"ג 32272-03-17 מיום 8.7.2018; בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר

בשם המבקש: עו"ד קובי בן שעיה

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' הנשיא א' טל והשופטות ד' מרשק מרום ו-נ' בכור) בעפ"ג 32272-03-17 מיום 8.7.2018, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר-הדין של בית משפט השלום ברמלה (כב' השופטת ר' גלט) בת"פ 54045-01-14 מיום 6.2.2017.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

1. המבקש הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של קשירת קשר לפשע, התפרצות למגורים וגניבה (לפי סעיפים 499(א)(1), 406(ב) ו-384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בהתאמה). על-פי עובדות כתב האישום, ביום 20.1.2014 קשר המבקש קשר עם עוד שני נאשמים (להלן ביחד: הנאשמים) לביצוע התפרצות לדירת מגורים, ולשם כך הצטיידו במפתח מותאם, כפפות גומי, כתובת הדירה, ורכבו של המבקש. בהגיעם לדירה, נשאר המבקש ברכבו על מנת להתריע על אנשים המגיעים למקום. שני הנאשמים האחרים (להלן: האחרים) עלו לדירה, פתחו את דלת הכניסה באמצעות המפתח המותאם, נכנסו אליה, וגנבו רכוש אותו התכוונו לשלול שלילת קבע.

2. ביום 4.1.2017 ניתן תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, בגדרו הומלץ על הטלת ענישה מוחשית לצורך הצבת גבולות לחומרת התנהלותו. זאת, לנוכח העובדה כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה הינו גבוה והחומרה הצפויה במידה וישוב וינקוט באלימות היא בינונית. ביום 9.1.2017 דחה בית משפט השלום את בקשת המבקש לקבלת תסקיר משלים בעניינו, חרף טענותיו לאי-דיוקים עובדתיים בתסקיר שנבעו מחוסר הבנה של המבקש וקשיים בתקשורת.

3. ביום 6.2.2017 נגזר דינו של המבקש. בית משפט השלום דחה את טענותיו לפיהן נפלה אי הבנה בעניין עמדתו וקבע שמדובר במי שאינו לוקח אחריות ואינו מעוניין בשינוי. עוד צוין כי בתי המשפט מתייחסים בחומרה לעבירת ההתפרצות, במיוחד כשמדובר בהתפרצות לביתו של אדם. בעניינו, הנאשמים חילקו את התפקידים ביניהם, כך שתפקיד המבקש היה להוביל את הנאשמים האחרים למקום, להמתין להם ברכבו, ולמלט אותם עם הרכוש הגנוב. לאור האמור, דחה בית המשפט את טענת המבקש לפיה חלקו היה מצומצם מזה של האחרים, וכן התייחס לעברו הפלילי ולכך שלא נרתם להליך משמעותי של שיקום. לקולא, ציין בית המשפט את תפיסת הרכוש והחזרתו לבעליו, את היציבות התעסוקתית של המבקש ושהותו בתנאים מגבילים לתקופה ממושכת. לנוכח כל אלה, קבע בית המשפט כי מתחם הענישה ההולם ינוע בין 10 חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר.

לבסוף, על המבקש הוטלו 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; מאסר מותנה; פיצוי למתלוננים בסך 5,000 ש"ח; וקנס בסך 10,000 ש"ח.

4. המבקש ערער על חומרת עונש המאסר לבית המשפט המחוזי, וביקש להורות על קבלת תסקיר משלים בעניינו. הדיונים נדחו מעת לעת לבקשת המבקש בהמתנה לתוצאת ההליך בעניינם של האחרים. ביום 30.4.2018 נגזר דינם של האחרים ל-6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות; מאסרים מותנים; פיצוי למתלונן בסך 3,000 ש"ח; וצו מבחן לשנה. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש וקבע כי מתחם הענישה שנקבע על-ידי בית משפט השלום מבוסס כראוי על מדיניות הענישה הנוהגת ועל כך שהמבקש מילא תפקיד עיקרי בביצוע העבירה, וכי אין בחלוף הזמן מאז כדי לאיין את השיקולים האחרים שצינו לחומרה. הנסיבות בעניינו של המבקש מעידות על כך שיש מקום להבחין בין העונש שהוטל עליו לבין העונש שהוטל על האחרים. מה גם שהעונש שהוטל עליו נמצא קרוב לרף התחתון של המתחם ומתחשב במידה הראויה בכל השיקולים.

המבקש לא השלים עם פסק-הדין, ומכאן הבקשה שלפניי.

הבקשה למתן רשות ערעור

עמוד 2

5. המבקש טוען כי מתעוררת בעניינו שאלה משפטית בעלת חשיבות כללית החורגת מעניינו הפרטי באשר לאינטרס ההסתמכות והציפייה של מערער אשר דיונו נדחה מעת לעת, ובמהלך תקופה זו עבר תהליך משמעותי, וכן שאלה אודות אפליה בענישה בין נאשמים שעניינם דומה (בעניינו, בית המשפט לא התייחס למסמכים עדכניים אודות ההליך שעבר, בעוד שהתיר הגשת תסקירים משלימים בעניינם של האחרים). המבקש חזר על טענותיו לעניין אי-הדיוקים בתסקיר ומלין על כך שבית המשפט המחוזי לא נדרש להליך הטיפולי שעבר מאז נגזר-דינו ושגה משלא הורה על הכנת תסקיר משלים. לאור זאת, בקשת המבקש להקלה בדינו ולהטלת עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות חלף עונש המאסר מאחורי סורג ובריה שהוטל עליו.

לא נתבקשה תגובת המשיבה.

דיון והכרעה

6. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם עולה שאלה משפטית או ציבורית בעלת חשיבות כללית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). חרף הטענה כי עניינו של המבקש מעלה שאלה עקרונית וכללית, עסקינן בטענות הנוגעות ליישום הדין בנסיבות המקרה הקונקרטי, וככאלו הן אינן מגלות עילה למתן רשות ערעור.

7. המבקש מלין על כך שלא נתבקש בעניינו תסקיר משלים בבית המשפט המחוזי, לאור ההליך הטיפולי אותו עובר במרכז אלאמל לשירותים חברתיים. בהקשר זה ראוי להזכיר כי הלכה היא שערכאת הערעור אינה מחויבת להזמין תסקיר משלים – הדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט (ראו, מבין רבים, רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014); רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.6.2014)). די בכך כדי לדחות טענה זו.

8. לא מצאתי ממש בטענת ההסתמכות אותה מעלה המבקש. דחיית הדיון בערעור בעניינו של המבקש לבקשתו על מנת לעמוד על תוצאות ההליך בעניינם של האחרים אינה עולה לכדי טענת הסתמכות. הדחיה התבקשה ונענתה על-ידי בית המשפט על מנת שהתמונה הכוללת והמלאה תהיה בפניו כך שיכול היה לאבחן עניינו של המבקש מעניינם של האחרים.

9. לעניין טענת האפליה שהועלתה, יש לזכור כי עקרון אחידות הענישה, עם כל חשיבותו, אינו שיקול העומד לעצמו, ואינו עקרון בלעדי שלעולם אין לסטות ממנו. מדובר בעקרון אחד מבין מכלול של שיקולים שיש להעריכם באיזון ראוי כדי להגיע לתוצאת ענישה שקולה (ראו, למשל, ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל (1.4.2007)). יתרה מזאת, "בית-המשפט לא ילמד בהכרח, מהעונש שנגזר על פלוני לגבי העונש הראוי לאלמוני – כל מקרה ונסיבותיו הוא, כל נאשם ונסיבותיו הוא" (רע"פ 7064/12 פנדו נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (14.10.2012)). בית משפט השלום התייחס לאבחנה זו בגזר דינם של האחרים כשעמד על העובדה שהמבקש היה המבוגר מבין בני החבורה וחלקו בביצוע גדול ובנוסף התייחס לסיכויי השיקום בעניינם, להבדיל מבעניינו של המבקש. גם בית המשפט המחוזי נעתר לבקשות המבקש להמתין עד למתן גזר-דין בעניינם של האחרים, שלאחר כל זאת מצא להבחין בין עניינו לבין עניינם בציינו כי עניינם שונה בתכלית, ולא ראה להתערב בעונש שנגזר. לא שוכנעתי כי מסקנה זו מביאה לאפליה בענישה בעניינו של המבקש.

עמוד 3

10. בפועל, עניינה של הבקשה היא בחומרת העונש שהושת על המבקש. כידוע, אין בכך כדי להצדיק מתן רשות ערעור אלא אם מתקיימת סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו, למשל, רע"פ 5326/12 סיאם נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (7.8.2012); רע"פ 2865/17 כהן נ' מדינת ישראל, בפסקה 4 (2.4.2017)). בית משפט זה עמד, לא פעם, על כך שחומרת עבירות ההתפרצות והגניבה, לצד נפוצות התופעה, מצריכות נקיטת יד קשה (ראו, למשל, רע"פ 3058/18 רחמילוב נ' מדינת ישראל (23.4.2018)). העונש שהושת על המבקש אינו סוטה באופן ניכר ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא (ואף לא נטען זאת), ונמצא בחלק הקרוב יותר לתחתית מתחם הענישה שקבע בית המשפט בעניינו. משכך, אין מקום לבחינה נוספת של עניינו.

11. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחית וממילא נדחית הבקשה לעיכוב ביצוע. המבקש יתייצב לריצוי מאסרו בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, כ"ג באלול התשע"ח (3.9.2018).

שׁוֹפֵט